

KLEINE VERHALEN
voor OUD en JONG

door Johanna Spyri.

III

**De kleine
Houtsnijder.**

Nederl. Drukkers-en Uitgevers Maat-
C. MISSET," Doetinchem.

Kleine Verhalen voor Oud en Jong

DOOR

JOHANNA SPYRI.

III.

De kleine Houtsnijder.

UITGAVE DER NEDERL. DRUKKERS- EN UITGEVERS-Mij.
„C. MISSET” DOETINCHEM.

HOOFDSTUK I.

Thuis.

Boven in het Berner Oberland, nog een eind hooger dan het dorpje Kandergrund, dat midden in de weiden ligt, staat een kleine, eenzame hut onder een grooten denneboom. Niet ver daarvan stort van de met bosschen bedekte hoogte de Wildbach neer, die bij groote regenbuien zooveel steenen meevoert, dat daardoor een groote steenmassa blijft liggen, waar het smalle, heldere water tusschendoor stroomt.

In dit hutje woonde een brave daglooner, Toni, dien ze op alle hofsteden, waar hij ging werken, gaarne mochten lijden, want hij werkte ijverig en goed en was volkomen te vertrouwen.

In zijn hutje woonde hij met een jonge vrouw en een jongetje, dat de vreugde van hun leven was. Ze hadden een geit, waarvan moeder en kind de melk dronken, terwijl de vader de heele week door bij de boeren at, waar hij van 's morgens tot 's avonds werkte. Alleen den Zondag bracht hij thuis door bij zijn vrouw en zijn kind. Vrouw Elza hield het huisje netjes in orde en al was het klein, toch zag het er altijd zoo ordelijk en gezellig uit, dat ieder het zonnige kamertje met plezier binnen kwam en Toni vond het ook

nergens zoo goed als wanneer hij thuis met zijn kleinen jongen op de knie zat.

Vijs jaren had dit kleine huisgezin zoo in vrede en eendracht geleefd. Ze hadden wel geen overvloed van aardsche goederen, maar waren toch gelukkig en tevreden. Toni verdiende zooveel, dat ze nooit gebrek hadden en ze waren tevreden met hun eenvoudige levenswijze, want ze hadden elkaar lief en hun grootste vreugde was de kleine jongen.

Het kereltje groeide goed en was flink gezond. 's Zondags, als zijn vader thuis was, vermaakte hij hem met zijn kinderlijk gepraat en voor zijn moeder was hij alle andere dagen een vroolijke afleiding bij het werk, omdat Toni niet voor 's avonds laat thuis kwam. De kleine George was vier jaar oud en kon al aardig helpen bij allerlei kleinigheden in huis, in den geitenstal en op het stukje land achter het hutje. Van 's morgens tot 's avonds trippelde hij vroolijk achter zijn moeder aan, want het jongetje was zoo gelukkig als de kleine vogeltjes in den ouden den. Als 't Zaterdag was, poetste vrouw Elza dubbel hard, om gauw klaar te zijn, want dan kwam Toni vroeger thuis en dan ging zij hem met den kleinen George aan de hand altijd een eind te gemoet. Dat vond de jongen heerlijk; en hij wist heel goed, hoe in 't huishouden 't eene werk op het andere volgde. Begon zijn moeder den grond te schuieren, dan sprong hij al vol vreugde door de kamer en riep telkens:

„Nu gaan wij vader tegemoet! Nu gaan wij vader tegemoet!” totdat het oogenblik kwam en zijn moeder hem bij de hand nam en met hem op weg ging.

Zoo was in de schoone Meimaand weer een Zaterdagavond gekomen. Buiten zongen de vogeljes in den boom lustig in de heldere lucht en binnen was vrouw Elza druk aan het stoffen, om gauw in den gouden avond naar buiten te kunnen gaan; intusschen huppelde de kleine George rond, nu eens buiten, dan weer binnen, terwijl hij riep:

„Nu gaan we naar vader!”

Het duurde niet lang, of het werk was gedaan. Vrouw Elza sloeg haar doek om, deed een schoone schort voor en kwam naar buiten. George sprong van vreugde in de hoogte en liep driemaal om zijn moeder heen; daarop nam hij haar hand en jubelde nog eens:

„Nu gaan wij naar vader!”

En hij trippelde voort naast zijn moeder in den heerlijken, zonnigen avond. Zij liepen naar de beek, over het houten bruggetje, dat er over ligt en kwamen op het smalle voetpad, dat door de bloemrijke weiden naar boven loopt tot aan de boerderij „Weidezicht”, waar vader werkte.

Nu vielen de laatste stralen van de ondergaande zon over de weide en de kerkklok van Kandergrund begon te luiden.

Vrouw Elza bleef staan en vouwde de handen.

„Vouw je handen, George,” zei ze, „dat is het avondklokje.”

De kleine jongen gehoorzaamde.

„Wat moet ik bidden, moeder?” vroeg hij.

„Geef ons en allen, die moe zijn, een prettigen Zondag! Amen,” zei zijn moeder ernstig.

George zei de woorden na. Opeens riep hij:

„Kijk, daar is vader!”

Daar kwam iemand van de boerderij, die heel hard liep.

„Dat is vader niet,” zeide vrouw Elza en beiden gingen ze den man tegemoet. Toen ze bij hem gekomen waren, bleef deze staan en zei hijgend:

„Ga niet verder, Elza, maar keer om, ik was juist op weg naar je toe. Er is een ongeluk gebeurd.”

„O, hemel!” riep de vrouw doodelijk verschrikt uit, „is er wat met Toni?”

„Ja, ze waren aan het houthakken en toen is er een boom op hem gevallen; ze hebben hem naar de boerderij gedragen — maar ga er niet heen!” voegde hij er bij, terwijl hij Elza tegenhield, die dadelijk wilde doorloopen, toen ze de tijding vernomen had.

„Er niet naar toe?” zei ze snel, „ik moet toch naar hem toegaan en hem helpen en zien, of hij thuis gebracht kan worden.”

„Je kunt hem niet helpen, hij is — hij is al dood,” zei de ander stamelend. Daarop keerde hij om en liep snel terug, blij, dat hij zijn moeilijke boodschap gedaan had.

Vrouw Elza was neergezonken op een steen aan den weg: ze had geen kracht om op te staan of verder te gaan. Ze hield haar schort voor haar gezicht en barstte in tranen uit, zoodat de kleine George bang werd. Hij kroop dicht tegen haar aan en begon zacht te schreien.

Het was al donker, toen Elza wat tot kalmte kwam en aan haar kind dacht. Het jongetje zat nog naast haar op den grond, had de beide vuistjes in de oogen gedrukt en schreide aldoor

zachtjes. Zijn moeder nam hem bij de hand en zei:

„George, wij moeten naar huis, het is al laat.”
Maar hij wilde niet.

„Neen, neen, wij moeten toch op vader wachten,” zei hij.

Opnieuw begonnen haar tranen te vloeien.

„Ach, George, vader komt niet meer,” zei ze snikkend, „voor hem is de Zondag al gekomen, waarom wij daar straks gebeden hebben. Onze Lieve Heer heeft hem al bij zich in den hemel genomen en daar heeft hij het zoo heerlijk, dat hij er liever wil blijven.”

„Dan zullen wij daar ook maar heen gaan,” zei George, en wilde dadelijk op weg.

„Ja, ja, daar zullen wij ook eens komen,” beloofde zijn moeder; „maar nu moeten wij eerst naar ons eigen huisje terug.”

En zwijgend liep ze met het kind den weg op naar hun hutje.

De boer liet Elza den volgenden dag zeggen, dat hij voor alles zou zorgen, wat er voor haar man nog gedaan moest worden; zij moest maar niet komen kijken vóór de begrafenis, want ze zou hem niet meer kunnen herkennen. En hij zond ze wat geld, opdat ze tenminste niet dadelijk te groote zorgen zou hebben en hij beloofde, dat hij ook later wel eens aan haar zou denken. Elza volgde den raad van den boer op; ze bleef thuis, totdat in Kandergrund de klokken voor de begrafenis begonnen te luiden. Toen ging ze, om haar man naar zijn laatste rustplaats te brengen.

* *

*

Nu volgden moeilijke en treurige dagen voor Elza: in alles miste ze haar goeden, braven man, ze voelde zich zoo eenzaam zonder hem. Daarbij kwamen nu de zorgen, die zij tot nog toe weinig gekend had, omdat Toni geregeld zijn dagelijksche verdiensten had gehad. En soms dacht ze, dat ze den moed zou moeten opgeven. Ze had niets dan één geit en een klein stukje aardappelland en daarvan moest ze zichzelf en haar kind voeden, kleeden en dan nog de huur voor haar huisje opbrengen.

Elza had maar één troost, maar een, die haar altijd weer oprichtte, als smart en zorg haar neerdrukten; ze kon bidden, en al schreide ze er vaak bij, toch had ze het vaste vertrouwen, dat de lieve God haar smeeken verhoorde.

Had ze 's avonds George in zijn bedje gelegd, dan knielde ze neer en bad hardop een oud liedje, dat haar nu zoo uit het hart kwam als nooit te voren:

„O God, o Vader, liefdrijk hart,
O Troost sinds lange jaren,
Waarom laat Gij mij zulk een smart
En ongeluk ervaren?

O, Heer, hoe lang moet dit nog zijn?
Gij hebt mij gansch vergeten.
Hoe lang moet ik nog droevig zijn,
Mijn brood met tranen eten?

„Naar U verlang ik, Heer, o Heer,
In tegenspoed, ik armel
Ik wacht en hoop op U zoozeer,
O, schenk mij Uw erbarmen!”

En als ze zoo van harte bad, stroomden de tranen over haar wangen, zoodat de kleine George, als hij het zag, ook bewogen werd door de smart en het innige gebed van zijn moeder, en hij ook zijn handjes vouwde en zacht meescreide.

Zoo verliep de tijd. Elza trachtte er zich zoo goed mogelijk doorheen te slaan en de kleine jongen kon haar met veel dingen al aardig helpen, want hij was nu zeven jaar oud. Hij was de eenige vreugde van zijn moeder; en ze beleefde plezier van hem, want hij was volgbaar en gewillig in alles wat ze hem vroeg om te doen. Hij was altijd zoo samen met zijn moeder geweest, dat hij precies wist, hoe de dagelijkse werkzaamheden gedaan moesten worden en hij begeerde niets anders dan haar te helpen, waar hij kon. Als zij op het land werkte, dan ging hij naast haar zitten, om te wieden en de groote steenen weg te gooien; als ze de geit uit den stal haalde, opdat ze 't gras in de buurt kon afvreten, dan bleef hij voortdurend bij het dier, want zijn moeder had hem gezegd, dat hij moest oppassen, dat ze niet te ver afdwaalde. Zat vrouw Elza 's winters aan het spinnewiel, dan zat hij naast haar op een bankje uit dikke lappen schoenen te vlechten, zooals zij hem dat geleerd had. Hij had geen grooter verlangen dan om zijn moeder vroolijk en tevreden te zien; en zijn grootste plezier was, als de Zondag kwam en ze van alle werk uitrustten. Dan zaten ze samen op de houten bank vóór hun huisje en vertelde ze hem van zijn vader en dan praatte hij met haar over allerlei dingen.

Maar nu was de tijd gekomen, dat George naar

school moest. Hij vond het heel naar om van zijn moeder weg te gaan en haar zoolang alleen te laten. De weg naar Kandergrund en terug was ook vrij lang, zoodat hij nu overdag bijna nooit meer samen was met haar, alleen maar 's avonds. Hij kwam wel altijd zoo gauw thuis, dat zij zich niet kon begrijpen, dat hij dat eind in zoo'n korten tijd kon afleggen; maar hij verheugde zich den heelen dag op het oogenblik, dat hij weer thuis zou zijn. Met zijn medescholieren verloor hij geen tijd, maar hij ging dadelijk op weg, zoodra de school uit was. Hij was niet gewend aan den omgang met andere jongens, omdat hij altijd alleen geweest was met zijn moeder en er gewoon aan was om rustig en zonder lawaai te maken, altijd te werken.

Daarom had hij er geen plezier in, om mee te doen als de jongens bij het uitgaan van de school schreeuwden, elkaar naliepen, met elkaar vochten of stoeiden, zoodat de petten afvlogen en de kielen dikwijls half doormidden scheurden. Dikwijls riepen ze hem, om mee te doen. En als hij dan wegliep, riepen ze hem na:

„Bangerd! Lafaard!”

Maar dat kon hem weinig schelen; hij hoorde het ook niet lang, want hij liep, zoo gauw als hij kon, om maar weer bij zijn moeder te zijn.

Nu was er in de school één ding, waarvoor hij een groote belangstelling voelde: hij had op groote, witte kaarten afbeeldingen gezien van allerlei dieren, die door de kinderen van de hoogere klassen nageteekend werden.

Snel probeerde hij dat even met zijn potlood en dan teekende hij ze thuis telkens weer over, zoolang hij maar een stukje papier kon vinden.

Dan knipte hij ze uit en wilde ze op de tafel zetten, maar dat ging natuurlijk niet. Toen kwam hij plotseling op het denkbeeld, dat ze, als ze van hout waren, wel zouden kunnen staan.

Daarna begon hij met een mes aan een stuk hout te snijden, totdat hij een lijf en vier pooten had gekregen, maar voor een hals en een kop was het stuk te klein. Toen nam hij een ander stuk en rekende van te voren uit, waar de kop moest zitten. En George oefende zich aldoor, totdat hij eindelijk een figuurtje had gemaakt, dat er zoowat als een geit uitzag en dat hij nu met groote zelfvoldoening aan zijn moeder toonde.

Deze was zeer ingenomen met dit eerste voortbrengsel van zijn snijkunst en zei:

„Er kan nog een goede houtsnijder van je groeien, George.”

Van toen af keek George naar alle stukjes hout, die hij onderweg zag liggen, of ze goed waren om te snijden en al wat hem bruikbaar scheen, nam hij mee, zoodat hij dikwijls met beide zakken vol thuis kwam, die hij dan als groote schatten bewaarde en waaraan hij in al zijn vrije oogenblikken zat te snijden.

Zoo verliepen de jaren. Al had Elza veel zorgen, toch beleefde ze slechts genoegen van haar George. Hij hing aan haar met een onveranderlijke liefde, hielp haar in alles, zoo goed als hij kon en gebruikte den overigen tijd voor zijn lievelingsbezigheid, waarin hij het langzamerhand op een aardige hoogte bracht.

En ook George voelde zich nergens zoo gelukkig als wanneer hij thuis in zijn hutje zat hout te snijden, terwijl zijn moeder in- en uitliep voor haar huiselijke bezigheden en hem van

tijd tot tijd een vriendelijk woord toevoegde en ten laatste bij hem ging zitten spinnen.

HOOFDSTUK II.

Een harde slag.

George was nu twaalf jaar geworden; hij had de school afgehoopen en de tijd was gekomen, dat men voor hem naar werk kon uitzien, waarmee hij wat verdiende en waarbij hij tegelijk wat kon leeren, wat hem later te pas zou komen.

Het was nu lente en de arbeid op het veld was begonnen. Vrouw Elza dacht, dat het 't best was om den boer, in wiens dienst haar man gestorven was, te vragen of hij niet wat licht werk had voor George. Maar telkens als ze er over begon te spreken, smeekte hij haar dringend:

„Ach, moeder, doe dat toch niet, laat mij toch houtsnijder worden!”

Daar had ze niets op tegen, maar ze wist niet, hoe en waar hij dat kon leeren en den boer kende zij al van vroeger door haar man en ook na diens dood had hij haar van tijd tot tijd wat meel gezonden. Zij hoopte nu, dat hij George eerst voor het lichtere werk op den akker zou kunnen gebruiken, en hij gaandeweg den zwaarderden arbeid zou leeren. En op een Zaterdagavond, toen ze met haar jongen aan het eenvoudige avondeten zat, zei ze weer:

„George, nu moeten wij toch een beslissing

nemen; mij dunkt, het zou het beste zijn, als ik morgen maar eens naar den boer toe ging.”

„O, moeder, doe dat toch niet,” smeekte George dadelijk, „ga toch niet naar den boer. Laat mij toch houtsnijder worden, ik zal heusch zoo vlijtig zijn, dat ik gauw genoeg verdien en u niet meer zoo ingespannen hoeft te werken, en dan kan ik bij u thuis blijven; anders moet u den heelen dag alleen zijn en ik kan het ook niet uithouden, als ik altijd weg moet zijn. Laat mij bij u blijven, moeder, zend mij toch niet weg!”

„Ach, beste jongen,” antwoordde zijn moeder, „wat zou ik niet willen geven, als ik je altijd bij mij kon houden! Maar het zal onmogelijk zijn. Ik weet niet, hoe je moet leeren houtsnijden; iemand moet het je toch eerst wijzen. En als je 't eenmaal kent, hoe zullen we de dingen dan verkoopen? Daarvoor moet je veel menschen kennen, anders verdien je niets. Ik wou, dat ik maar eens met iemand kon praten, die mij een goeden raad gaf.”

„Kent u dan niemand, moeder, dien u 't zou kunnen vragen?” zei George vol onrust en hij dacht zelf ook na, of hij niemand wist. Zijn moeder bleef zwijgen.

„Mij dunkt,” zeide zij opeens, blij, dat ze een uitweg gevonden had, „ik zal eens naar den dominé gaan: die zal mij wel raad kunnen geven.”

George was erg gelukkig en nu spraken ze af, dat ze den volgende dag vroeg naar de kerk zouden gaan en dan zou zijn moeder bij den dominé aanschellen en George zoolang buiten wachten. Dat gebeurde dan ook, zooals zij het zich voorgenomen hadden. Vrouw Elza stak een paar uitgesneden dieren in den zak, om ze aan den

tijd tot tijd een vriendelijk woord toevoegde en ten laatste bij hem ging zitten spinnen.

HOOFDSTUK II.

Een harde slag.

George was nu twaalf jaar geworden; hij had de school afgeloopen en de tijd was gekomen, dat men voor hem naar werk kon uitzien, waarmee hij wat verdiende en waarbij hij tegelijk wat kon leeren, wat hem later te pas zou komen.

Het was nu lente en de arbeid op het veld was begonnen. Vrouw Elza dacht, dat het 't best was om den boer, in wiens dienst haar man gestorven was, te vragen of hij niet wat licht werk had voor George. Maar telkens als ze er over begon te spreken, smeekte hij haar dringend:

„Ach, moeder, doe dat toch niet, laat mij toch houtsnijder worden!”

Daar had ze niets op tegen, maar ze wist niet, hoe en waar hij dat kon leeren en den boer kende zij al van vroeger door haar man en ook na diens dood had hij haar van tijd tot tijd wat meel gezonden. Zij hoopte nu, dat hij George eerst voor het lichtere werk op den akker zou kunnen gebruiken, en hij gaandeweg den zwaarderden arbeid zou leeren. En op een Zaterdagavond, toen ze met haar jongen aan het eenvoudige avondeten zat, zei ze weer:

„George, nu moeten wij toch een beslissing

nemen; mij dunkt, het zou het beste zijn, als ik morgen maar eens naar den boer toe ging."

„O, moeder, doe dat toch niet," smeekte George dadelijk, „ga toch niet naar den boer. Laat mij toch houtsnijder worden, ik zal heusch zoo vlijtig zijn, dat ik gauw genoeg verdien en u niet meer zoo ingespannen hoeft te werken, en dan kan ik bij u thuis blijven; anders moet u den heelen dag alleen zijn en ik kan het ook niet uithouden, als ik altijd weg moet zijn. Laat mij bij u blijven, moeder, zend mij toch niet weg!"

„Ach, beste jongen," antwoordde zijn moeder, „wat zou ik niet willen geven, als ik je altijd bij mij kon houden! Maar het zal onmogelijk zijn. Ik weet niet, hoe je moet leeren houtsnijden; iemand moet het je toch eerst wijzen. En als je 't eenmaal kent, hoe zullen we de dingen dan verkoopen? Daarvoor moet je veel menschen kennen, anders verdien je niets. Ik wou, dat ik maar eens met iemand kon praten, die mij een goeden raad gaf."

„Kent u dan niemand, moeder, dien u 't zou kunnen vragen?" zei George vol onrust en hij dacht zelf ook na, of hij niemand wist. Zijn moeder bleef zwijgen.

„Mij dunkt," zeide zij opeens, blij, dat ze een uitweg gevonden had, „ik zal eens naar den dominé gaan: die zal mij wel raad kunnen geven."

George was erg gelukkig en nu spraken ze af, dat ze den volgenden dag vroeg naar de kerk zouden gaan en dan zou zijn moeder bij den dominé aanschellen en George zoolang buiten wachten. Dat gebeurde dan ook, zooals zij het zich voorgenomen hadden. Vrouw Elza stak een paar uitgesneden dieren in den zak, om ze aan den

dominé te laten zien als bewijs van den aanleg van haar jongen.

De dominé ontving haar heel vriendelijk; hij gaf haar een stoel en vroeg vol deelneming naar haar omstandigheden, want hij kende Elza en wist, dat ze zich altijd flink door de moeilijke tijden had heengeslagen. Zij vertelde hem het geheele geval, dat George van jongs af zich veel met houtsnijden had beziggehouden en dat het nu zijn hartewensch was om in dat vak opgeleid te worden, maar dat zij niet wist, hoe of waar hij het moest leeren en ook niet hoe hij zijn werk zou kunnen verkoopen. En daarna liet ze hem de twee proeven van zijn bekwaamheid zien.

De dominé legde de vrouw nu uit, dat dit heel moeilijk uit te voeren was. Want al waren die twee diertjes niet onaardig gesneden, dan zou de jongen toch, om ooit wat goeds te kunnen maken en zijn brood er mee te verdienen, eerst bij een ervaren houtsnijder in de leer moeten gaan, want alleen maar van die kleine dingen maken, dat gaf niets, daarmee zou hij slechts tijd verliezen. Maar beneden, in het dorpje Trutigen, woonde een heel bekende houtsnijder, die prachtige, groote dingen maakte, die hij overal heen zond, zelfs naar Amerika. Die sneed heele groepen dieren op rotsen, gemzen en adelaars en heele Alpen met hutten en koeien. Met dien man moest ze maar eens gaan praten. Kwam de jongen bij hem in de leer, dan zou die hem wel helpen om af te komen van al wat hij maakte, want die kende genoeg kanalen.

Vrouw Elza verliet den dominé met een dankbaar hart en vol goede hoop. George wachtte

vóór het huis in groote spanning. Ze moest dadelijk vertellen, wat de dominé gezegd had en toen ze van den houtsnijder in Trutigen sprak, bleef George staan en zei:

„Kom moeder, laten wij er dan dadelijk heen gaan.”

Daaraan had zijn moeder in 't geheel niet gedacht: ze had allerlei bezwaren, maar George drong zoo aan, dat ze eindelijk zei:

„Wij moeten toch eerst weer naar huis, om te eten, want anders wordt het te laat; maar dat zullen wij gauw afdoen en onmiddellijk daarna weer weggaan.”

Dus liepen ze snel naar huis terug, aten gauw wat melk en brood en gingen toen dadelijk op weg. Ze hadden verscheiden uren te loopen, maar George was zoo vervuld van zijn plannen en van zijn toekomst, dat de tijd voor hem als een droom voorbijvloog en hij verwonderd opkeek, toen zijn moeder zei:

„Kijk daar heb je de kerk van Trutigen al.”

Spoedig hadden ze het huis van den houtsnijder gevonden en hoorden van kinderen bij de deur, dat hun vader thuis was.

Binnen in de kamer zat de houtsnijder met zijn vrouw aan tafel en keek met haar in een groot boek met gekleurde platen van dieren: dat kwam hem te pas voor zijn werk. Toen moeder en zoon binnen kwamen, begroette hij ze en verzocht ze op de houten bank plaats te nemen, die langs den heelen wand van de kamer liep en waarop hij zelf met zijn vrouw zat. Daarop begon vrouw Elza dadelijk te vertellen, waarom zij gekomen was en wat ze gaarne van hem wilde weten.

Intusschen stond George als aan den grond genageld en zijn oogen staarden onveranderlijk naar één punt. Vóór hem stond een kast met glazen deuren en daarin waren uit hout gesneden, twee hooge rotsblokken: op het eene stond een gems met haar jongen: ze hadden dunne, slanke pootjes en de fijne kopjes zaten zoo natuurlijk op de halzen, dat alles scheen te bewegen en heelemaal niet van hout scheen te zijn. Op het andere blok stond een jager met een geweer op schouder; hij had een hoed op met een veer, alles zoo fijn gesneden, dat men zou denken, dat het een echte hoed met een echte veer was; en toch was alles van hout. Naast den jager stond een hond, zoo natuurlijk, alsof hij met zijn staart kwispelde.

George was als betooverd; hij bewoog zich niet en haalde nauwelijks adem.

Toen de vrouw uitgesproken had, zei de houtsnijder, dat zij scheen te denken, dat het zoo maar van zelf ging, maar dat was niet zoo. Om iets goed te maken, moest men eerst een langen tijd leeren en veel moeite doen. Toch wilde hij den jongen wel in de leer nemen, want hij scheen er veel plezier in te hebben; maar dan moest hij een paar maanden in Trutigen blijven en ergens in den kost gaan en hij moest bovendien leergeld betalen; dat zou zoowat evenveel bedragen als het kostgeld en nu moest ze zelf weten, of ze dat wilde wagen. Maar hij van zijn kant wilde beloven, dat de jongen dan ook wat goeds zou leeren: zij kon daar in die kast zien, hoe ver hij 't kon brengen.

Wrouw Elza kon van schrik en teleurstelling eerst geen woord uitbrengen. Nu wist ze, dat het eens voor al onmogelijk was om den harte-

wensch van haar jongen te vervullen. Het kost-en leergeld was zoo ten eenenmale boven haar macht, dat de zaak ineens beslist was: het was uit met George's plannen.

Zij stond op en dankte den houtsnijder voor zijn welwillendheid, dat hij den jongen zou willen leeren, maar ze moest het plan opgeven. Toen gaf ze George een wenk; maar hij stond nog altijd naar die kast te kijken, zoodat hij niets merkte. Zij nam hem bij de hand en trok hem zacht met zich mee de deur uit.

Buiten gekomen zeide George met een diepen zucht:

„Hebt u dat gezien in die kast? Moeder, hebt u het gezien?”

„Ja, ja, ik heb het gezien, George,” antwoordde zijn moeder gedrukt, „maar heb jij wel gehoord, wat de houtsnijder gezegd heeft?”

George had niets gehoord; al zijn opmerkzaamheid was op die eene kast gevestigd geweest.

„Neen, ik heb niets gehoord. Wanneer mag ik er heen gaan?” vroeg hij verlangend.

„Ach, George, het is onmogelijk, trek het je maar niet te hard aan. Zie je, ik kan het niet betalen, hoe graag ik het ook zou willen. Want alles bij elkaar zou nog meer zijn dan de jaarlijksche huur van ons huisje en je weet, wat een moeite ik al heb, om die bij elkaar te krijgen.”

Dat was een harde slag voor George: de hoop van vele jaren lag vernietigd vóór hem; maar hij wist, hoe hard zijn moeder werkte, hoe weinig ze voor zich zelf genoot en dat zij er altijd op uit was, om hem plezier te doen.

Hij zei geen woord, maar hield zwijgend zijn opkomende tranen in. Maar hij was diep bedroefd,

dat zijn heele hoop weg was, want nu had hij voor het eerst gezien, wat voor prachtige dingen men van een stuk hout kan maken.

HOOFDSTUK III.

Boven in 't gebergte.

Den volgenden morgen zond de boer van „Weidezicht” een boodschap, of vrouw Elza 's avonds eens bij hem wou komen, omdat hij haar wilde spreken. Al vroeg legde zij haar spade weg, deed een schoone schort voor en zei:

„Wil je eerst nog een beetje wieden, George; dan kun je de geit melken en haar wat versch hooi geven; dan zal ik wel terug zijn.”

Ze ging naar „Weidezicht”. De boer stond in de deur van de schuur en keek vergenoegd naar zijn mooie koeien, die in een lange rij naar den stal gingen. Vrouw Elza liep naar hem toe.

„Zoo, dat is goed, dat je komt,” zei hij, terwijl hij haar de hand toestak. „Ik heb aan je gedacht, om je jongen, die is nu op een leeftijd, dat hij wat licht werk kan doen en je al wat kan tegevoet komen in de dagelijksche uitgaven; hij zou zich tenminste zelf kunnen bedruipen.”

„Daar heb ik ook al over gedacht,” antwoordde Elza, „en ik wilde u al vragen, of u hem mischien zoudt kunnen gebruiken.”

„Wel, dat treft goed,” ging de boer voort, „ik heb juist wat voor hem, 't is gezond werk en

niet vermoeiend, juist wat voor hem. Hij kan de koeien hoeden op de kleine Alpenweide; Sam met zijn jongen is op de groote, een half uur daar vandaan, en er is ook een knecht, die daar 's morgens en 's avonds komt melken; hij is dus niet heelemaal alleen en hij heeft niets te doen, dan op te letten, dat er geen koeien afdwalen, of elkaar met de horens stooten of andere dingen doen, die niet mogen. Daarbij zit hij boven in het gebergte, is alleen baas en kan zooveel melk krijgen als hij wil: een koning heeft het niet beter."

Vrouw Elza was wat verschrikt door dit voorstel. Als George eerst bij de andere knechts gekomen was, of als hij een ander karakter gehad had, ruwer en meer geneigd om te zwerven en te bevelen — maar hij was zoo stil en ingetrokken en kende het werk niet; dan zou hij eenige maanden achtereen van huis weg blijven en alleen boven zijn en een heele kudde koeien besturen, dat leek haar te zwaar voor haar jongen. Wat zou hij beginnen, haar George, die toch al niet erg sterk was, heel alleen, als er eens wat gebeurde met een van de koeien of met hemzelf. Zij noemde haar bezwaren; maar de boer telde ze niets, hij vond het juist wel goed voor den jongen, dat hij er eens uitkwam, daar boven in de bergen zou hij ook sterker worden en er kon hem daar niets kwaads overkomen; bovendien hij kreeg een hoorn mee en als er dan soms een ongeluk gebeurde, dan kon hij blazen en dan zou de andere knecht het hooren en die kon in een half uur bij hem zijn.

Vrouw Elza dacht ten laatste, dat de boer het wel beter zou weten dan zij zelf en zoo spraken

ze af, dat George de volgende week, als de koeien het gebergte ingingen, mee naar boven zou gaan.

„Hij zal goed geld verdienen en een nieuw pak krijgen, als hij beneden komt, dat is goed voor den winter,” besloot de boer.

Vrouw Elza nam dankbaar afscheid en ging naar huis.

George wilde er eerst niets van weten, toen hij hoorde, dat hij voor een zoo langen tijd weg moest, zonder ook maar eens in den tusschen-tijd thuis te kunnen komen; maar zijn moeder stelde hem voor, hoe licht het werk was en dat hij boven sterk en gezond zou worden en daardoor later ander en beter werk zou kunnen krijgen en dat hij nu een nieuw pak en goed loon zou verdienen. Toen had George geen bezwaar meer, maar zei, dat hij graag wat wilde helpen en zijn moeder niet alleen wilde laten werken.

Nu kreeg Elza ook een goeden inval: als George den heelen zomer weg was, dan kon zij misschien naar Interlaken gaan in één van de groote hotels, waar dan zooveel vreemdelingen zijn: daar zou ze goed geld kunnen verdienen en den volgenden winter eens zonder zorgen tegemoet zien. Ze was daar wel bekend, want vóór haar trouwen had ze er verscheiden zomers als kamermeisje gediend in een hotel.

Toen nu de dag kwam, waarop de groote kudde koeien het gebergte in zou gaan, gaf vrouw Elza George zijn pakje en zei:

„Ga nu en dat God je bescherme! Vergeet niet te bidden, 'smorgens en 'savonds, dan zal God je ook niet vergeten en Zijn bescherming is beter dan die van de menschen.”

„Ga nu en dat God je bescherme.” (Bldz. 18).

Toen ging George met zijn pakje op den rug achter de koeien aan naar boven.

Dadelijk daarna sloot Elza haar huisje. De geit bracht ze naar „Weidezicht”. Want toen de boer gehoord had, dat ze naar Interlaken wilde gaan, had hij beloofd, dat hij de geit zoolang zou nemen. En toen ging ze naar Interlaken.

De kudde was al eenige uren naar boven gegaan: toen ging Sam met de grootste helft links af en de knecht ging met George recht door met de kleinere helft, die maar uit weinig koeien, maar veel kalveren bestond. Want op de kleine Alpenweide konden ze niet veel koeien hebben, omdat al de melk naar de andere gebracht moest worden, waar de boter gemaakt werd.

Nu waren ze op het hoogste punt gekomen. Daar stond een kleine hut: rondom was er niets dan weide, geen enkele boom, noch struik. In de hut stond een tafel en een houten bank; in den hoek lag een bed van stroo en verder stond er nog een klein houten krukje, waarop een houten kan stond.

George en de knecht waren naar binnen gegaan. De laatste zette de groote houten melkkuip, die hij op den rug naar boven had gedragen, op den grond, nam er een rond brood en een groot stuk kaas uit en legde ze beide op de tafel.

„Een mes zul je wel hebben,” zei hij.

Nu nam de knecht de houten kan, slingerde de groote kuip weer op zijn rug en ging naar buiten, gevolgd door George. Hij nam een houten emmer uit de kuip, ging op een rond houten stoeltje zitten, dat hij ook uit de hut had meegenomen en begon de koeien te melken. Als

een te ver weggeloopt was, riep hij George toe, om ze op te jagen. En hij gehoorzaamde dan.

Was de emmer vol, dan goot hij de melk in de groote kuip en ging zoo zwijgend voort, totdat hij al de koeien gemolken had. Toen vulde hij de kan met melk voor George, nam den emmer in zijn hand en zei:

„Goeden nacht.”

Daarna ging hij weg.

Nu was George alleen. Hij bracht zijn kan melk in de hut en kwam toen weer buiten. Hij keek rond zich naar alle kanten. Ver weg zag hij de groote weide met de hutten, maar er lag een wijd dal tusschen die weide en de zijne. Beide weiden waren echter omgeven door groote donkere bergen, die deels grauw, rotsachtig en vol scheuren, deels met sneeuw bedekt waren, alle hoog tot aan den hemel met allerlei koppen en horens of breede ruggen, zoodat ze George toeschenen reusachtige monsterdieren te zijn, die elk een eigen kop hadden en op hem neerkeken. Het was een heldere avond, die nog even met een gouden glans over de weide aan de overzijde scheen; toen verscheen een ster boven de donkere bergen, die zoo vriendelijk op George neerkeek, dat hij er gelukkig door gestemd werd. Hij dacht aan zijn moeder, hoe het nu wel met haar zou zijn en hoe hij anders om dezen tijd meest met haar voor de deur van hun hutje stond en zij zoo vriendelijk en prettig met hem praatte. Toen overviel hem opeens zulk een gevoel van eenzaamheid, dat hij naar de hut liep, op zijn bed neer viel en zijn gezicht in het stroo drukte, terwijl hij zacht schreide, totdat de vermoeienis van den dag hem deed inslapen.

De heldere morgenzon lokte hem naar buiten. De knecht was er al en zat de koeien te melken, maar zei geen woord en ging weer heen.

Nu volgde een lange, lange dag; het was doodstil om hem heen. De koeien graasden rustig op de door de zon beschenen weide. George ging een paar maal de hut binnen om wat melk te drinken en brood met kaas te eten; dan kwam hij weer naar buiten, ging op den grond zitten en begon aan de stukjes hout te snijden, die hij in zijn zak gestoken had; er was nu wel geen hoop meer voor hem, om ooit houtsnijder te worden, maar toch kon hij het niet laten, om voor zijn eigen plezier te snijden, zoo goed en zoo kwaad als het ging. Eindelijk werd het avond: de knecht kwam en ging, maar zei geen woord; George had ook niets te zeggen.

Zoo verliep de eene dag na den anderen, maar ze duurden zoo lang, ach zoo lang! Als het 's avonds donker begon te worden, dan vond George het altijd griezelig, dan keken die hooge bergen zoo zwart en dreigend, als zouden ze opeens op hem vallen. Dan ging hij altijd gauw in zijn hut en kroop in zijn bed.

Vele dagen waren zoo verlopen, de eene precies evenals de andere; altijd door had de zon aan een onbewolkten hemel geschinen, en was 's avonds de vriendelijke ster boven den berg komen uitkijken. Maar op een middag kwamen er dikke, donkere wolken aan den hemel, hier en daar vlogen verblindende bliksemstralen en op eens dreunden verschrikkelijke donderslagen, die lang door de bergen weerkaatst werden: een vreeselijk onweer barstte los. Het was pikdonker, de regen viel in stroomen neer, terwijl telkens

een lange donderslag door de bergen rolde; de snel verschijnende en verdwijnende bliksemstralen verlichtten de vreeselijke, zwarte reuzengestalten, die spookachtig schenen te naderen en er nog dreigender uitzagen dan anders. Angstig liepen de koeien loeiend door elkaar en groote roofvogels vlogen krijschend rond.

George was al lang in de hut gevluht, maar ook daar kon hij bij het licht der flitsende stralen de vreeselijke reuzen zien en de rollende donder scheen de kleine hut te willen verbrijzelen; hij kon nauwelijks adem halen van angst. Hij klemde zich vast aan de tafel en verwachtte elk oogenblik, dat de hut zou instorten en hij verpletterd zou worden.

Uren duurde het onweer, de knecht kwam niet. Het werd nu werkelijk nacht, maar nog altijd schoten de bliksemflitsen door de inktzwarte wolken, nog altijd rolden de donderslagen en om 't hutje huilde en raasde de storm, alsof hij het weg wilde vegen.

Tot diep in den nacht bleef George verstijfd van schrik aan de tafel staan; hij had geen gedachten meer, alleen 't gevoel van een vreeselijke kracht, die alles vernielen zou. Hoe hij op zijn bed gekomen was, wist hij zelf niet; den volgenden morgen lag hij dwars op het stroo uitgestrekt, zoo verslagen, dat hij bijna niet kon opstaan. Angstig keek hij door het raampje naar buiten: hoe zou het er wel uitzien na zulk een nacht?

Toen ging hij naar buiten om naar de koeien te kijken. De grond was nog nat, maar ze liepen rustig te grazen. De lucht was grijs en er dreven donkere wolken voorbij. Vreeselijk en dreigend zagen de hooge bergen er uit; ze waren

heel dichtbij gekomen en keken George verschrikkelijk aan: hij liep weer naar binnen.

Verscheiden onweersdagen volgden en kwam de zon tusschenbeide al eens door, dan stak ze erg en spoedig volgde dan weer een nieuw onweer, zoodat Sam op de groote weide dikwijls zeide, dat hij in jaren zoo'n zomer niet had bijgewoond en als het niet beter werd, dan zou hij niet half zooveel boter maken als 't vorige jaar, want de koeien gaven bijna geen melk, het gras smaakte hun niet. In dien tijd zocht de knecht de geschikte oogenblikken om naar de kleine weide te gaan, molk de koeien zoo gauw mogelijk, zonder naar den jongen te kijken; alleen nu en dan, als hij dacht, dat zijn melk wel op zou zijn, haalde hij de kan, vulde ze en zette ze weer op de plaats. Dan zag hij George dikwijls op zijn bed zitten en riep hem toe:

„Jij bent een luilak!”

Dan liep hij dadelijk weg, om droog thuis te komen, zonder zich verder om den jongen te bekommeren. Zoo was Juni voorbij gegaan en ook al een goed stuk van Juli. Het onweerde nu minder vaak, maar dikwijls was nu de weide door dikke nevels omgeven, zoodat hij geen vijf passen voor zich uit kon zien en er van tijd tot tijd alleen zoo'n zwarte kop te voorschijn kwam, die donker tusschen den nevel doorkeek. De koeien dwaalden dikwijls zoover af, dat de knecht ze in 't dal tusschen de twee weiden vond en weer terugbracht. Dat ging niet zoo. Boven gekomen riep hij dadelijk om den jongen, maar kreeg geen antwoord. Hij liep naar de hut en ging binnen. Daar zat George in een hoekje op zijn bed voor zich uit te staren.

„Waarom let je niet op de koeien?” vroeg hij.
Er kwam geen antwoord.

„Kun je niet praten? Wat scheelt je?”
Geen antwoord.

Toen keek de knecht naar 't brood en de kaas, of die soms op was en de jongen honger had geleden. Maar er lag nog een half brood en een groot stuk kaas. George had bijna alleen melk gedronken.

„Wat scheelt er dan aan? Ben je ziek?” vroeg de knecht verder.

George gaf geen antwoord. Het was, of hij niets hoorde en hij keek zoo onbewegelijk voor zich uit, dat de knecht het zelf griezelig vond; hij liep naar buiten.

Op de andere weide vertelde hij aan Sam, hoe het met den jongen was en ze vonden, dat één van de andere jongens, als hij naar beneden ging met boter, het geval aan den boer moest vertellen.

Zoo verliep weer een week. Toen kreeg de boer het bericht. Maar hij dacht, dat de jongen wel weer vroolijk zou worden en dat hij zeker wat verschrikt was door de zware onweders. Toch liet hij zeggen, dat Sam maar eens moest gaan kijken, want die had zelf kinderen en kon beter zien, wat George mankeerde, dan de knecht. En als de jongen niet wel was, dan moest hij hem dadelijk naar beneden zenden. Een paar dagen later ging Sam met één van zijn jongens eens kijken.

Hij vond George in den hoek zitten, evenals de knecht hem gevonden had. Wat Sam ook zei, George gaf geen geluid, bewoog zich niet en staarde maar aldoor voor zich uit.

„Hij moet naar beneden,” zei Sam tot zijn

zoon, „ga met hem mee; maar pas op, dat hij geen ongeluk krijgt en wees vriendelijk tegen hem, want de jongen is er treurig aan toe.” En hij keek met een medelijdenden blik naar George; want Sam had een goed hart en zelf veel plezier van zijn drie frissche, flinke jongens. De jongen, dien hij nu bij zich had, was een stevige knaap van zestien jaar.

Deze liep naar George toe en zei, dat hij moest opstaan, maar George bewoog zich niet. Toen nam hij hem onder zijn armen, lichtte hem op als een veertje, zette hem op zijn rug en liep zoo met zijn lichten last den berg af.

Toen de boer George in dien treurigen toestand zag, schrok hij, want hij had niet gedacht, dat het zoo erg zou zijn. Hij wist in het geheel niet, wat hij met den jongen moest beginnen. Zijn moeder was ver weg, familie had hij niet en den jongen in dien toestand bij zich houden, dat durfde hij niet. Hij wilde die verantwoording niet op zich nemen.

Toen kreeg hij een goeden inval, dien de menschen meest krijgen, als ze in verlegenheid of in nood en ongeluk zijn, en hij zei tot den zoon van Sam:

„Breng hem naar den dominé, die weet raad en zal hem wel helpen.”

De jongen ging dadelijk weer op weg en kwam spoedig bij den dominé. Deze liet zich het heele geval vertellen, zooveel als de jongen zelf er van af wist, hoe George in dien toestand gekomen was en hoe lang die al geduurd had. Maar de jongen wist er niet veel van. Toen probeerde de dominé allerlei middelen om George aan het praten te krijgen; hij vroeg hem, of hij naar zijn

moeder wilde, maar alles was vergeefs: George gaf niet het minste teeken, dat hij iets begreep of voelde.

Toen schreef de dominé een brief en zei tot den jongen:

„Ga dadelijk terug naar „Weidezicht” en zeg den boer, dat hij moet inspannen en mij zijn wagen moet zenden, ik zal dan zorgen, dat George vandaag nog in Bern komt, hij is zwaar ziek; zeg dat maar aan den boer.”

Deze spande onmiddellijk in, toen hij dat antwoord gehoord had, blij, dat hij van de verdere zorg af was en hij hem alleen maar tot het station hoefde te brengen.

De dominé zond een boodschap naar den koster. Dit was een oude, goedhartige man, die al veel jaren lang zijn dominé in moeilijke gevallen geholpen had. Deze kreeg nu de opdracht, om George naar het ziekenhuis in Bern te brengen, en een brief van den dominé aan den dokter daarvan af te geven, die een oude vriend van hem was.

Een half uur later kwam het open wagentje bij den dominé voor. De koster stapte in, zette den zieken jongen naast zich, hield hem vol zorg vast, en zoo reed George voor het eerst van zijn leven in een rijtuig, de wereld in. Maar zonder eenige belangstelling zat hij daar: het was, of niels van de buitenwereld meer tot hem doordrong.

HOOFDSTUK IV.

In het Ziekenhuis.

De dokter van het ziekenhuis zat met zijn familie onder vroolijke gesprekken aan tafel. Zelfs een mevrouw Brandt uit Genève, die dagelijks eenige uren in den huiselijken kring van den dokter doorbracht, scheen heden door de vroolijkheid van de kinderen wat opgewekt te worden; zoo levendig had ze nog nooit aan de gesprekken deelgenomen, die over de verschillende belangen der schooljeugd gevoerd werden.

Deze dame had niet lang geleden een zoontje verloren van grooten aanleg en waarvan ze zielsveel gehouden had; zij was daardoor in zoo'n droevige, gedrukte stemming vervallen, dat haar gezondheid zwaar geleden had en zij daarom in het ziekenhuis gekomen was om te genezen.

De gezellige gesprekken werden opeens afgebroken door een brief voor den dokter, die binnengebracht werd.

„Een brief van een vriend van mij, die een zieke zendt om opgenomen te worden. Het is een jongen, zoowat van den leeftijd van onzen Max — lees hem maar.” Met deze woorden gaf de dokter den brief aan zijn vrouw.

„Ach, die arme jongen!” riep zijn vrouw uit, „is hij daar al? Haal hem toch hier! Misschien doet het hem wel goed, als hij kinderen ziet.”

„Ik geloof, dat hij vlak bij is,” zei de dokter, verliet de kamer en kwam spoedig met den kester en George weer binnen. Hij nam den eersten

met zich mee naar het raam, waar hij half fluisterend met hem begon te praten. Intusschen ging de doktersvrouw naar George, die dadelijk in een hoekje was gekropen. Ze sprak hem vriendelijk toe en verzocht hem om aan tafel te komen en wat mee te eten met de andere kinderen.

Maar George bewoog zich niet. Toen sprong de kleine Marie van haar stoel en kwam met een dikke boterham naar hem toe.

„Hap daar maar eens in,” zei ze vriendelijk. George bleef onbewegelijk staan.

„Kijk, zoo moet je doen,” zei de kleine en ze beet er een flink stuk af, waarna ze hem de rest weer voorhield, al dichterbij en dichterbij, zoodat hij alleen maar hoefde te bijten. Maar hij bleef voor zich uit staren en maakte geen beweging. Die zwijgende tegenstand maakte Marie bang en zonder verder aan te dringen ging ze terug.

Nu kwam de dokter zelf bij hem. Hij nam George bij de hand en ging de kamer uit, gevolgd door den koster. De verschijning van dien armen jongen had op de geheele familie een grooten indruk gemaakt; ze waren er allen stil van geworden. Later in den avond, toen de kinderen naar bed gegaan waren en de beide dames alleen zaten, kwam de dokter weer terug. Hij vertelde haar op haar dringend vragen, wat de koster hem had medegedeeld over de ziekte en over het leven van George met zijn moeder en dat de jongen vroeger nooit iets gescheeld had; alleen was hij altijd een stille jongen geweest en lang niet zoo sterk als de andere jongens. De dames vroegen nu, hoe hij in den zomer op de mooie Alpenweide in dien toestand gekomen

was. En de dokter verklaarde, dat dit niet zoo onbegrijpelijk was, als men bedacht, hoe vreeslijk de onweders in de bergen zijn; en dan een teer jongetje, als dit, heel alleen, zonder iemand anders in zijn nabijheid, weken, ja maanden lang zonder één menschenwoord te hooren — „dan,” besloot hij, „kan een kind door angst en door den invloed van die ontzettende eenzaamheid, wel zoo bang worden, dat hij zich ongevoelig toont voor alle indrukken van buiten.”

Toen riep plotseling de dame uit Genève, die met zeer groote belangstelling naar de lotgeval-
len van den armen George geluisterd had, in groote opwinding uit:

„Maar hoe kan een moeder goedvinden, dat zoo iets met haar kind gebeurt: dat is onbegrijpelijk, onbegrijpelijk!”

„U kunt niet denken,” antwoordde de dokter haar, „wat arme moeders hun kinderen al niet moeten laten doen; gelooft u maar niet, dat ze er minder smart over voelen dan anderen. U ziet daaruit, hoeveel er geleden wordt, waarvan wij niets weten, en hoe zwaar de armoede kan drukken.”

„En zou de arme jongen beter kunnen worden?” vroeg zijn vrouw.

„Als ik de rechte snaar maar kan treffen,” antwoordde de dokter, „en een gemoedsbeweging in hem kan opwekken, waardoor de druk, die hem benauwt, wordt gebroken; maar nu is alles star en levenloos in hem.”

„O, helpt u hem toch, helpt u hem toch!” drong mevrouw Brandt aan. „Kon ik maar iets voor hem doen!”

En in groote opwinding liep ze de kamer op

en neer en zon op middelen tot hulp, want George's ongeluk ging haar na aan het hart.

Het was de tweede week van Augustus, toen George in het ziekenhuis kwam. De eene dag verliep na den anderen, weken volgden elkaar op, maar de dokter kon de beide dames, die elken morgen vol verlangen naar zijn bericht uitzagen, altijd slechts dezelfde treurige tijding brengen, dat nog niet de minste verandering merkbaar was. Allerlei middelen werden beproefd om hem op te vroolijken, of hij misschien eens zou lachen, allerlei middelen om hem te ontroeren en aan het schreien te brengen; allerlei dingen werden voor hem vertoond, om zijn opmerkzaamheid te trekken; alles, alles was vergeefs; er was geen spoor van deelneming of belangstelling in George op te wekken.

„Als wij hem maar eens aan het lachen of aan het schreien konden maken,” herhaalde de dokter telkens. Maar spoedig was hij vier weken in het ziekenhuis geweest, alle middelen waren beproefd, en alle hoop was opgegeven.

„Nu zal ik nog één ding probeeren,” zei hij op een morgen tot zijn vrouw. „Ik heb aan mijn vriend, den dominé, geschreven en hem gevraagd, of de jongen erg aan zijn moeder gehecht was en zoo ja, dat hij ze dan hierheen moest zenden. Misschien maakt dat weerzien eenigen indruk op hem.”

In de grootste spanning wachtten de dames nu Elza's komst af.

In de eerste week van September hadden de laatste gasten het hotel in Interlaken verlaten, waar vrouw Elza den zomer gediend had; dadelijk ging zij op weg naar huis, want ze wilde alles

gezellig in orde brengen, voordat George uit de bergen naar beneden zou komen; zij dacht niet anders, of hij was nog daar en ze had geen flauw vermoeden van hetgeen gebeurd was.

Toen ze thuis kwam, ging ze dadelijk naar „Weidezicht”, om haar geit te halen. De boer was heel vriendelijk en zei, dat haar geit er prachtig uitzag, nu ze den heelen zomer zulk goed voer gehad had, maar toen vrouw Elza naar George vroeg, brak hij het gesprek dadelijk af en zei, dat hij het juist erg druk had en dat zij maar eens bij den dominé moest gaan hooren, die was het best van hem op de hoogte.

Vrouw Elza vond het wel wat vreemd, dat de dominé 't best zou weten, wat er boven in 't gebergte gebeurde en terwijl ze met haar geit naar huis ging en daarover nadacht, kwam er een angstig voorgevoel in haar op, dat aldoor sterker werd. Thuis bond ze dadelijk de geit vast, ze ging niet eens naar binnen, maar liep dadelijk door naar Kandergrund.

De dominé vertelde haar voorzichtig, dat George het leven daar boven niet goed had kunnen verdragen, dat hij naar beneden gebracht had moeten worden en omdat het noodig was geweest voor den jongen om dadelijk onder goede geneeskundige behandeling te komen, had hij hem naar Bern laten vervoeren.

Vrouw Elza schrok hevig en wilde den volgenden dag er onmiddellijk heen gaan, om zelf te zien, of haar kind erg ziek was.

Maar de dominé zeide haar, dat dit niet ging, want dat ze moest wachten, totdat de dokter haar verlof gaf om hem op te zoeken, maar dat ze zeker kon zijn, dat hij uitstekend verpleegd werd.

Met een bezwaard hart ging de vrouw terug naar haar huisje. Zij kon niets doen, maar het alleen aan den goeden God overlaten, die haar eenige troost was geweest gedurende zooveel jaren. Maar het duurde niet lang, of ze kreeg bericht van den dominé, dat ze dadelijk naar Bern moest gaan, want dat de dokter haar overkomst gewenscht vond.

Vroeg in den morgen ging vrouw Elza op weg; tegen den middag kwam ze in Bern aan en spoedig stond zij voor de deur van het ziekenhuis.

Ze werd in de huiskamer van den dokter gelaten en hier zeer vriendelijk ontvangen door zijn vrouw en met nog grooter deelneming door mevrouw Brandt. Deze had zich zoo ingeleefd in de geschiedenis van den armen George en zijn moeder, dat zij bijna aan niets anders dacht dan hoe ze hen beiden zou kunnen helpen; zij had ook een eenig kind gehad en kon zich de smart van de moeder zoo goed voorstellen.

Zij had den dokter gevraagd, of zij bij de eerste ontmoeting van moeder en zoon zou mogen zijn, om te zien, hoe de vreugde bij het arme kind voor den dag zou komen. Spoedig kwam nu de dokter en nadat hij de moeder er op voorbereid had, dat George in 't eerst niet zou spreken, ging hij hem halen. Hij had hem bij de hand, toen hij binnen kwam, liet hem toen los en ging zelf wat terzijde.

Vrouw Elza liep op haar George toe en wilde hem bij de hand vatten; maar hij trok zich terug, kroop in een hoek en staarde voor zich uit.

De dokter en de vrouw keken elkaar teleurgesteld aan.

Elza ging op nieuw naar George toe en streelde

hem. „George, lieve George,” zei zij met een teedere stem, „ken je me niet meer? Ken je je moeder niet meer?”

Als gewoonlijk kroop George achteruit in zijn hoek en keek voor zich uit, zonder zich te bewegen.

De teedere stem van de moeder begon te weklagen:

„Ach, George, één woord, zeg toch één enkel woord! Kijk mij dan eens aan! George, hoor je me dan in 't geheel niet?”

De jongen bleef onbewegelijk.

Nog eens keek de moeder vol innige liefde naar haar zoon, maar ze zag zijn steeds strakke oogen. Dat was te veel voor de arme vrouw: het eenige, wat ze op aarde bezat, waaraan ze met haar gansche ziel hing, haar George, zou voor haar verloren zijn en op zoo'n treurige wijze! Zij vergat alles om zich heen; ze viel naast haar kind op de knieën en terwijl de tranen over haar wangen stroomden, bad ze luid:

„O God, o Vader, liefderijk hart,
O Troost sinds lange jaren,
Waarom laat Gij mij zulk een smart
En ongeluk ervaren?”

„O Heer, hoe lang moet dit nog zijn?
Gij hebt mij gansch vergeten,
Hoe lang moet ik nog droevig zijn,
Mijn brood met tranen eten?”

George's oogen kregen opeens een andere uitdrukking, hij keek zijn moeder aan. Zij zag het niet en bad schreiend verder:

„Naar U verlang ik, Heer, o Heer,
 In tegenspoed, ik arme!
 Ik wacht en hoop op U zoo zeer,
 O, schenk mij Uw erbarmen!”

Toen wierp George zich aan de borst van zijn moeder en begon luid te snikken. Ze omhelsde hem en haar gejammer ging over in een schreien van vreugde. Ook de jongen bleef snikken.

„Wij hebben het gewonnen,” zei de dokter tot zijn vrouw, die met mevrouw Brandt diep bewogen naar dit tooneel stond te kijken.

Nu opende de dokter de zijkamer en gaf vrouw Elza een teeken, dat ze daarin zou gaan met haar jongen; want hij vond beter, dat ze nu eenige oogenblikken alleen zouden zijn. Binnen begon nu George spoedig heel gewoon met zijn moeder te spreken en vroeg:

„Gaan wij nu naar huis, moeder? Hoef ik niet meer naar boven?”

Ze stelde hem gerust en zei, dat ze hem nu dadelijk mee zou nemen en dat ze dan bij elkaar zouden blijven. Nu kwamen bij George al zijn gedachten achter elkaar terug. Hij zei:

„Maar ik moet toch wat verdienen, moeder.”

„Bekommer je daar maar niet over, mijn jongen,” antwoordde vrouw Elza, „Onze Lieve Heer zal ons wel een weg wijzen, als het tijd is.”

Toen begon ze hem van de geit te vertellen, dat ze zoo vet geworden was en George werd langzamerhand weer vroolijk als te voren.

Na een uur kwam de dokter ze halen en bracht hij ze weer in zijn huiskamer bij de beide dames. George was heelemaal veranderd en zijn oogen hadden nu een ernstige, maar verstandige uit-

drukking. Mevrouw Brandt was onbeschrijfelijk gelukkig; zij ging dadelijk naast hem zitten en toen moest hij haar vertellen, waar hij op school geweest was en wat hij 't liefst wilde leeren.

De dokter wenkte vrouw Elza, om bij hem te komen.

„Hoor eens, vrouwtje,” zei hij, „dat lied, dat je begon te zingen, heeft een geweldigen indruk op 't hart van den jongen gemaakt. Kende hij dat al?”

„Ach ja,” riep vrouw Elza uit, „ik heb 't wel honderd malen aan zijn bedje gebeden, toen hij nog heel klein was, dikwijls onder veel tranen en dan schreide hij mee, al wist hij niet, waarom.”

„Hij schreide, omdat u schreide, hij had leed, omdat zijn moeder leed had,” zei de dokter. „Nu begrijp ik, dat dit lied hem heeft wakker geschud. Als hij zulke indrukken in zijn eerste jeugd gehad heeft, is 't geen wonder, dat hij een stille, in zich zelf gekeerde jongen is geworden. Dat verklaart mij nog veel in dit geval.”

Nu kwam mevrouw Brandt bij hen. Zij wilde ook eens met de vrouw spreken.

„Vrouw Elza,” zei ze, „de jongen mag in geen geval weer naar de bergweide gaan, daar is hij niet geschikt voor. Wij moeten wat anders voor hem zoeken. Had hij geen zin om 't een of andere vak te leeren? Maar 't moet licht werk zijn, want hij is niet sterk en hij moet voorzichtig zijn.”

„O ja, mevrouw, hij had heel veel zin, om iets te leeren,” zeide vrouw Elza, „van zijn eerste jeugd af had hij er al zin in, maar ik durf het bijna niet te zeggen.”

„Wel zeker, vrouw Elza, zeg 't maar gerust.”

zeide de ander, die iets ongehoords verwachtte.

„Hij zou zoo graag houtsnijder worden en hij heeft er ook veel aanleg voor, maar het kostgeld en leergeld samen is honderd gulden.”

„Is dat alles!” riep de dame hoogst verbaasd uit, „is dat alles? Kom, mijn jongen, wou je zoo graag houtsnijder worden? 't Liefst van alles?”

De vreugde, die op eens in George's oogen schitterde, toen hij antwoord gaf, was al op zichzelf een voldoende antwoord geweest; en mevrouw Brandt had zulk een verlangen om den jongen wel te doen, dat zij liefst onmiddellijk gehandeld zou hebben.

„Wou je dan graag dadelijk in de leer gaan?” vroeg ze.

George antwoordde toestemmend.

Maar nu kwam er een nieuwe gedachte in haar op. Zij wendde zich tot den dokter en vroeg: „Moet hij eerst nog wat rust nemen om op krachten te komen?”

De dokter zei, dat hij daarover ook al had nagedacht, maar dat hij van zijn moeder gehoord had, dat er een goede leermeester in Trutigen woonde. „Nu vind ik,” ging hij voort, „houtsnijden is geen zwaar werk en de hoofdzaak voor George is, dat hij den eersten tijd goed eten krijgt. In Trutigen is een goed hotel en als hij nu —”

„Daar zal ik voor zorgen, dokter, dat neem ik op mij,” viel mevrouw Brandt hem in de rede, „morgen ga ik met hem mee, morgen reizen wij er heen.

In Trutigen zal ik George kost en inwoning bezorgen en alles, wat hij noodig heeft. Heb daarover dus geen vrees.”

Na deze woorden verliet mevrouw Brandt

dadelijk de kamer, om haar dienstmeisje orders te geven voor haar vertrek.

Toen nu moeder en zoon naar hun kamer gebracht waren, zei de dokter zeer verheugd tot zijn vrouw:

„Nu hebben wij twee genezen patiënten. Ook mevrouw Brandt is beter: zij heeft nu een nieuwe levenstaak gevonden en je zult zien, ze zal weer geheel opleven door haar zorg voor dezen jongen. Dat is een schoone dag geweest!”

Den volgenden morgen gingen ze op reis naar Trutigen en 't kleine gezelschap was zoo vroolijk en gelukkig bij elkaar, dat ze boven aangekomen waren, eer ze 't wisten. Bij den houtsnijder liet mevrouw Brandt zich alles opnoemen, wat men voor het vak noodig heeft en nadat hij haar allerlei instrumenten had laten zien, raadde hij haar aan ook nog een boek met mooie afbeeldingen te nemen, die als voorbeelden konden dienen om naar te werken.

Nadat zij den jongen in zijn zorg had aanbevolen, dat hij hem alles zou leeren, wat hem in de toekomst te pas zou kunnen komen, gingen ze naar het hotel. Hier werd een goede kamer met een lekker bed gehuurd en mevrouw Brandt maakte zelf met den waard het menu op voor alle dagen van de week. Deze beloofde met veel buigingen, dat hij alles precies zou uitvoeren, zooals mevrouw het hem opdroeg, want hij begreep wel, wie hier de persoon was, met wie hij eigenlijk te doen had.

:Nu gingen ze alle drie eten in het hotel en gedurende den maaltijd had mevrouw Brandt hun nog allerlei mededeelingen te doen. Zij ging nu naar haar huis, zeide zij, naar Genève, waar

gröote winkels waren, die heel veel houtsnijwerk verkochten; ze zou haar best doen, dat George al zijn werk daarheen kon zenden; hij moest maar met frisschen moed beginnen. Ook drong ze er op aan, dat de jongen niet twee, maar drie maanden bij den houtsnijder zou blijven, opdat hij het vak in den grond zou leeren. Zondags kon hij dan naar zijn moeder gaan, of zij kon bij hem komen.

Vrouw Elza en George waren zoo vervuld van dankbaarheid, dat ze geen woorden konden vinden, maar mevrouw Brandt begreep hen toch wel en ging naar huis met een vroolijk hart, wat ze in geen maanden gehad had.

Het kwam uit, zooals de dokter gezegd had. Mevrouw Brandt, die eerst niet meer had willen hooren van haar vroegere woonplaats, verlangde er nu naar, om naar Genève terug te keeren; zij had daar nu zooveel te doen, dat ze bijna geen geduld had om langer te wachten.

Met groote vreugde stemde de dokter toe in een spoedig vertrek.

Zoodra George bij zijn meester in de leer was gekomen, ging hij met zulk een ijver en zulk een handigheid aan het werk, dat de houtsnijder in de vierde week al tot zijn vrouw zeide:

„Als hij zoo voort gaat, leert hij 't nog beter dan ik 't zelf kan.”

De drie maanden waren voorbij en Kerstmis naderde. Door de dikke sneeuw liep George op een goeden dag, op weg naar huis. Hij zag er gezond en dik uit en zijn hart was zoo vroolijk, dat hij hardop moest zingen.

Maar toen hij na zijn lange wandeling plotseling zijn oud hutje zag met den besneeuwden den

er achter, toen sprongen de vreugdetranen in zijn oogen; nu kwam hij weer thuis, voor altijd thuis!

Hij liep naar het huisje toe; maar zijn moeder had hem al gezien en kwam naar buiten loopen; en niemand zou kunnen zeggen, wie van hen beiden 't gelukkigst was, toen ze weer tegenover elkaar zaten; want ze waren zoo blij, dat geen grooter geluk op aarde denkbaar is. Hun hoogste wenschen waren vervuld. George was nu houtsnijder en kon thuis bij zijn moeder werken. En wat een zegen had God ook verder nog over hen uitgestort! Uit Genève waren zoo veel weldaden gekomen, dat vrouw Elza geen dagen van zorg meer voor zich had en bij elke zending kwamen verzekeringen, dat George's werk aangenomen zou worden.

Een Kerstfeest echter, zooals twee dagen later in 't hutje gevierd werd, hadden vrouw Elza noch George ooit beleefd, want de kaarsen verlichtten niet alleen verscheiden kleeren voor hem, maar ook nog een verzameling van allerlei fijne mesjes voor het houtsnijden en een prachtig boek met platen, zoo mooi als hij nog nooit gezien had. Ook vrouw Elza was goed bedacht. Mevrouw Brandt had van alles verzonnen om haar beschermelingen gelukkig te maken.

De mooiste gemzen en jagers en de prachtigste adelaars op rotsen, die in de winkels in Genève voor het raam staan, heeft George gesneden. En als hem een stuk bijzonder goed gelukt is, dan zendt hij het niet naar de winkels in Genève, maar naar mevrouw Brandt, aan wie George zijn heele leven dankbaar zal blijven.
